

Nr 245.

Av herr **Björkman, Gustaf Adolf**, *i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående lönereglering för lärare vid de allmänna läroverken m. fl. statliga undervisningsanstalter m. m.*

I kungl. proposition nr 271 angående lönereglering för lärare vid de allmänna läroverken m. fl. statliga undervisningsanstalter föreslås såsom en övergångsanordning (sid. 56), att lärare vid de allmänna läroverken i Stockholm, Göteborg, Norrköping och Lidingö, som den 1 januari 1938 övergår på den nya lönestaten och som då kvarstår i den befattning han innehade den 30 juni 1937, tilldelas ett särskilt personligt lönetillägg motsvarande det vid sistnämnda tidpunkt av kommunens medel utgående hyresbidraget. I likhet med departementschefen finner jag det skäligt, att detta personliga tillägg får utgå, enär det kommunala bidraget utgjort en bidragande anledning till att vederbörande sökt erhålla den av honom innehavda tjänsten.

Bland de i »övergångsanordningarna» uppräknade lärarkategorierna finnas emellertid rektorerna ej upptagna, ehuru motsvarande förhållanden gälla även dem. Den bostadsersättning, som av kommunen utbetalats till rektorerna, har varit en bidragande orsak till att vederbörande sökt erhålla de befattningar, på vilka de nu tjänstgöra. Bostadsersättningarna i dessa städer ha varit förhållandevis höga av just samma anledningar, som försakat utbetalningen av de särskilda hyresbidragen till övriga lärare.

En jämförelse mellan avlöningarna för å ena sidan rektorer, å andra sidan de ordinarie lärare, som enligt propositionen skola komma i åtnjutande av de personliga lönetilläggen, visar ganska tydligt, hur oförmånligt den föreslagna löneregleringen verkar för rektorerna.

Enligt nu gällande lönebestämmelser åtnjuter en rektor vid högre läroverk i Stockholm i sammanlagda löneförmåner 14,288 kronor och en lektor i högsta lönegraden 11,458 kronor. Löneskillnaden, 2,830 kronor, får anses som den skäliga ersättningen för den ansvarsfulla och synnerligen krävande chefsbefattningen. Genom den nu föreslagna löneregleringen och dess övergångsanordningar skulle emellertid denna ersättning minska till 1,930 kronor vid första lönegruppens och till 1,450 kronor vid andra gruppens läroverk. Motsvarande ersättning utgår vid de tre högre läroverken i Göteborg för närvarande med respektive 3,000,

2,800 och 2,600 kronor, men skulle vid de båda först nämnda läroverken minskas till 1,880 kronor och vid det sistnämnda till 1,400 kronor. Minskningen skulle således bli högst avsevärd och i vissa fall närma sig 50 procent.

Motsvarande sänkningar göra sig gällande även i fråga om realskolorna, ehuru de där äro mindre framträdande beroende på dels adjunkternas mindre hyresbidrag, dels den högre ersättning, som enligt propositionen ansetts böra lämnas åt just realskolornas rektorer.

Man torde i detta sammanhang beakta, att ett stort antal av rektorerna äro ordinarie lärare i här ifrågavarande städer och skulle, om de ej innehåft förordnanden som rektorer, kommit i åtnjutande av det personliga tillägget. I den mån som de ej äro ordinarie i respektive läroverks städer, beror detta på tillfälligheter eller på den omständigheten, att det tidigare varit ur ekonomisk synpunkt likgiltigt var de innehåft sina ordinarie tjänster.

Det kan under sådana förhållanden ej anses rimligt, att just rektorerna skola gå miste om de personliga lönetilläggen och därigenom få den relativa ersättningen så kraftigt nedsatt. Rektorernas arbete och ansvar har genom omorganisationen av läroverken ingalunda minskats utan tvärtom i synnerlig grad ökats, vartill särskilt bidragit den numera nödvändiga gallringen till gymnasiets första ring och differentieringen av dess båda högsta ringar.

Det måste därför anses skäligt, att rektorerna på motsvarande sätt som övriga lärare kompenseras genom personliga lönetillägg, vilka för rektorerna vid de högre läroverken böra bli desamma som för lektorerna i högsta lönegraden och för rektorerna vid realskolorna samma som för adjunkterna i högsta lönegraden.

Med åberopande av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen ville bevilja de rektorer vid de allmänna läroverken i Stockholm, Göteborg, Norrköping och Lidingö, som den 1 januari 1938 övergå på den nya lönestaten och som då kvarstå i den rektorsbefattning de innehade den 30 juni 1937, särskilda personliga lönetillägg motsvarande de vid sistnämnda tidpunkt av kommunens medel utgående hyresbidragen till de ordinarie lärarna på så sätt, att en rektor vid ett högre läroverk erhåller samma tillägg, som under motsvarande förhållanden tillkommer en lektor i högsta lönegraden, och en rektor vid en realskola samma tillägg, som under motsvarande förhållanden tillkommer en adjunkt i högsta lönegraden.

Stockholm den 6 april 1937.

G. A. Björkman.